

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туризму та економіки

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до написання, оформлення і захисту
кваліфікаційних робіт
здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня**

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування

Спеціальність: 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма: Туризм

*Схвалено на засіданні кафедри туризму та економіки
Криворізького державного педагогічного університету
(протокол № 3 від «22» жовтня 2024 р.)*

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету географії, туризму та історії
КДПУ
(протокол № 4 від «23» жовтня 2024 р.)*

Укладачі:

Ірина РОМАНЮК, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та економіки КДПУ;

Вікторія ПАЦЮК, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та економіки КДПУ;

Ірина ОСТАПЧУК, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та економіки КДПУ;

Володимир КАЗАКОВ, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри туризму та економіки КДПУ.

Рецензенти:

Ірина ЗАМКОВА, доктор економічних наук, професор, професор кафедри туризму та економіки КДПУ;

Валентина ХОЛОДОК, кандидат наук з державного управління, доцент, директор ОКЗ «Харківський організаційно-методичний центр туризму»;

Катерина НІКІТЕНКО, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу Херсонського державного аграрно-економічного університету.

У методичних рекомендаціях визначено загальні положення, вимоги до змісту, структури, обсягу та оформлення кваліфікаційних робіт, висвітлено порядок контролю за їх виконанням і підготовкою до захисту здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» спеціальності 242 *Туризм і рекреація* освітньо-професійної програми «Туризм» кафедри туризму та економіки Криворізького державного педагогічного університету. Рекомендації покликані допомогти магістрантам у виконанні кваліфікаційних робіт, акцентуючи увагу на науковій новизні, аналітичній глибині та самостійності дослідження, апробації результатів та можливостях практичного впровадження напрацювань.

ЗМІСТ

1.	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2.	ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	6
3.	ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ.....	7
4.	КЕРІВНИЦТВО КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ РОБОТОЮ.....	11
5.	СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	13
6.	ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	19
7.	ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	21
8.	ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	25
9.	ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	28
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30
	Додаток А. Приклад оформлення титульного аркуша.....	31
	Додаток Б. Приклад оформлення запевнення.....	32
	Додаток В. Приклади тем і змістів кваліфікаційних робіт магістра.....	33
	Додаток Г. Приклад оформлення списку літературних джерел.....	36
	Додаток Д. Нарахування балів за кваліфікаційну роботу магістра відповідно до критеріїв.....	38

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Другий (магістерський) рівень – ступінь вищої освіти, що відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій. Атестація магістрів орієнтована на діагностику спроможності здобувача розв’язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму та успішно виконувати професійні обов’язки за спеціальністю.

Магістр – освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти в результаті успішного виконання здобувачем освітньо-професійної програми обсягом 90 кредитів ЄКТС (на основі ступеня бакалавра).

Положення про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти у КДПУ (29.06.2021 р. протокол № 12) визначає загальні вимоги до їх змісту, структури та оформлення, регламентує порядок виконання кваліфікаційних робіт здобувачами за другим (магістерським) рівнем, а також здійснення відповідного організаційного супроводу. Основні засади цих методичних рекомендацій відповідають згаданому Положенню, а також іншим нормативним документам університету (Положенню про організацію освітнього процесу в Криворізькому державному педагогічному університеті (нова редакція) (26.09.2024 р. протокол № 3), Положенню про порядок створення та роботу Екзаменаційної комісії у Криворізькому державному педагогічному університеті (зі змінами та доповненнями) (29.06.2023 р. протокол № 13)).

Кваліфікаційна робота магістра виконується на завершальному етапі навчання за освітньо-професійною програмою «Туризм». У процесі підготовки та захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти підтверджує здобутий ступінь магістра та демонструє вміння самостійно розв’язувати складні спеціалізовані та науково-прикладні задачі у сфері туризму з використанням сучасних теоретичних знань і практичних навичок. Кожне положення, винесене на захист, повинно бути обґрунтоване розрахунками, фактичним матеріалом та посиланнями на інформаційні джерела (нормативні документи, дані підприємств чи організацій тощо). За відсутності актуальних даних внаслідок форс-мажорних обставин (наприклад, військових дій) допускається

використання даних минулих періодів. Усі громіздкі графічні матеріали та великі розрахунки виносяться в додатки.

Кваліфікаційні роботи магістрантів повинні відповідати таким основним **вимогам**:

1. Магістерська робота має носити виразний дослідницький характер – теоретичний (фундаментальний), емпіричний (практичний) або теоретико-емпіричний – з належним рівнем наукового аналізу та обґрунтування.

2. Тематика роботи визначається на основі сучасного стану розвитку внутрішнього та міжнародного туризму, з урахуванням актуальних проблем галузі. Обрана тема має відображати нагальні питання або перспективні напрями розвитку туризму.

3. Застосовані в дослідженні методологічні підходи і методи повинні бути чітко охарактеризовані та логічно обґрунтовані з точки зору їх доречності для вирішення поставлених завдань.

4. Структура роботи повинна бути цілісною, логічно вибудованою. Зміст роботи має повністю відповідати визначеній меті, поставленим завданням, об'єкту і предмету дослідження.

5. Обов'язковим елементом є узагальнення отриманих результатів, формулювання обґрунтованих висновків та (за наявності) виконання практичних розрахунків з відповідним аналізом. Висновки повинні впливати з проведеного дослідження і підтверджуватися фактичними даними.

6. Робота має бути виконана особисто здобувачем, самостійно. В ній повинні бути наявні елементи **наукової новизни** отриманих матеріалів і результатів або нові аргументовані висновки щодо вже відомих положень. Магістерська робота повинна демонструвати творче продовження і розвиток наукових ідей (зокрема, допускається логічне продовження досліджень, розпочатих у курсових роботах або інших попередніх напрацюваннях здобувача).

Окрім перелічених вимог, кваліфікаційна робота магістра має проходити належну **апробацію результатів**. Здобувач вищої освіти зобов'язаний представити основні результати своєї роботи на науково-практичних заходах (конференціях, семінарах, круглих столах), оприлюднивши їх для обговорення

фахівців. Бажаною є наявність публікацій за темою дослідження (наукові статті, тези конференцій тощо), які відображають основні здобутки роботи. Апробація і публікації підсилюють наукову вагу роботи та підтверджують її новизну і практичну значущість.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Організаційно процес виконання кваліфікаційної роботи складається з кількох етапів:

1. Підготовчий етап. Починається з вибору здобувачем вищої освіти теми та отримання індивідуального завдання від наукового керівника. Тематика кваліфікаційних робіт розробляється кафедрою туризму та економіки. Здобувач обирає тему зі затвердженого кафедрою переліку або може запропонувати власну (із обґрунтуванням доцільності та за погодженням із науковим керівником). За рішенням кафедри до консультування при виборі теми чи виконанні роботи можуть залучатися фахівці суміжного профілю (наприклад, економісти для розрахункових частин тощо). До визначеного терміну (як правило, до 30 жовтня навчального року) здобувач подає на ім'я завідувача кафедри заяву із зазначеною темою роботи, погоджену з керівником. Теми кваліфікаційних робіт та закріплення керівників обговорюються на засіданні кафедри і затверджуються наказом ректора університету.

2. Основний етап. Розпочинається після затвердження теми дослідження та отримання необхідних консультацій. Він триває протягом усього періоду підготовки роботи і завершується не пізніше, ніж за місяць до захисту. На цьому етапі здобувач здійснює збір матеріалів, їх систематизацію, опрацьовує наукові джерела за темою, оформлює бібліографію, складає розгорнутий план роботи. Безпосередньо виконується саме дослідження: теоретична та експериментальна/практична частини роботи згідно із завданням. Під час основного етапу магістрант регулярно взаємодіє з керівником: обговорює проміжні результати, проходить консультації, демонструє частини тексту для

перевірки. На момент завершення цього етапу (близько місяця до захисту) робота повинна бути повністю написана та перевірена науковим керівником.

3. Завершальний етап. Включає фінальні кроки підготовки до захисту. Після завершення написання роботи керівник готує письмовий відгук (подається приблизно за 3 тижні до захисту). Робота передається рецензентові – фахівцю відповідної кваліфікації, який не був керівником; рецензія надається не пізніше, ніж за 2 тижні до захисту. На випусковій кафедрі проводиться попередня перевірка та апробація роботи (передзахист), за результатами якої завідувач кафедри підписує дозвіл («візу») на допуск роботи до захисту. За 5 днів до призначеного засідання Екзаменаційної комісії кваліфікаційна робота в установленому порядку подається на кафедру для передачі в ЕК. Завершальний етап увінчується **захистом кваліфікаційної роботи** на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії.

Всі магістерські роботи в обов'язковому порядку проходять попередній захист на кафедрі згідно затвердженого графіка. Здобувачі, які не виконали усіх передбачених етапом завдань або не оформили роботу та документи у визначені терміни, до захисту не допускаються. Контроль та допомога з боку керівника і консультантів не звільняють здобувача від особистої відповідальності за повноту виконання індивідуального плану, правильність проведення дослідження та належне оформлення кваліфікаційної роботи.

3. ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Тема кваліфікаційної роботи магістра обирається здобувачем самостійно на основі переліку, запропонованого кафедрою, за умов обов'язкового погодження з науковим керівником (та консультантом, якщо призначено). Здобувач має право ініціювати власну тему за умови надання обґрунтування доцільності її розробки і можливості виконання. Обрана тема затверджується рішенням кафедри і наказом по університету. При виборі теми бажано враховувати професійні інтереси здобувача, базу практики, наукові напрями

роботи кафедри, а також доступність фактичного матеріалу для дослідження. Рекомендується по можливості обирати тему, що є логічним продовженням наукових пошуків, розпочатих здобувачем раніше (у курсових чи проєктних роботах, наукових статтях тощо).

Вимоги до формулювання теми: тема повинна бути пов'язана з майбутньою професійною діяльністю здобувача-туризмознавця; відповідати критеріям актуальності та перспективності; мати підґрунтя у вигляді наявної теоретичної бази і доступної практичної інформації; передбачати можливість отримання економічного, соціального або іншого ефекту при впровадженні запропонованих у роботі рекомендацій чи проєктних розробок. Назва теми має бути стислою і лаконічною, точно відповідати суті досліджуваної проблеми, її предмету та змісту роботи. У назві не слід вживати надто ускладнену чи псевдонаукову термінологію.

Головний **практичний результат** магістерської роботи повинен полягати у сформульованих автором конкретних пропозиціях або проєкті в галузі туризму. Зокрема, це може бути створення нового туристичного продукту (туристичного маршруту, туру, комплексу послуг), розробка бізнес-плану діяльності туристичного підприємства, розробка стратегії розвитку певного виду туризму на визначеній території, тощо – з обов'язковим аналізом та фінансово-економічним обґрунтуванням можливості реалізації запропонованих ідей. До практичних результатів також належать: аналіз, узагальнення та прогнозування діяльності реальних суб'єктів туристичного бізнесу; власні пропозиції щодо вдосконалення чинних практик, підвищення ефективності або перспективного розвитку об'єкта дослідження. Кваліфікаційна робота магістра з туризму таким чином повинна містити не лише дослідження, але й *проєктний компонент*, що демонструє уміння застосувати здобуті знання для розв'язання практичних завдань і можливість впровадження результатів у практику туристичної діяльності.

Рекомендована тематика кваліфікаційних робіт:

1. *Створення та розвиток туристичних кластерів* (дослідження принципів формування кластерів у сфері туризму на конкретному прикладі).
2. *Організація, планування та управління туристичними громадськими організаціями* (вивчення підходів до ефективного функціонування туристичних НГО).
3. *Використання технологій віртуальної реальності у створенні туристичних продуктів* (аналіз застосування VR-технологій при розробці турпродуктів).
4. *Вплив соціальних мереж на вибір туристичних DESTINATION* (оцінка того, як соцмережі та відгуки впливають на рішення туристів).
5. *Розвиток сільського зеленого туризму певних територіальних громад як інструмент соціально-економічного зростання* (дослідження агротуризму/зеленого туризму і його впливу на місцеву економіку).
6. *Використання інноваційних технологій для промоції туристичних DESTINATION* (вивчення новітніх діджитал-інструментів просування туристичних напрямків).
7. *Підвищення туристичної привабливості регіонів через розвиток певного виду туризму* (аналіз виду туризму як чинника привабливості територій на конкретному прикладі).
8. *Створення рекреаційних зон у передмістях* (обґрунтування проєктів облаштування зон відпочинку поблизу міст для потреб туризму).
9. *Створення туристично-інформаційних центрів* (роль і концепції розвитку мережі туристичних інформаційних центрів).
10. *Розробка бізнес-плану підприємства активного відпочинку* (методика бізнес-планування підприємств у сфері активного туризму).
11. *Створення культурно-етнографічних комплексів для потреб туризму* (підходи до створення етнографічних парків/комплексів як туристичних атракцій на конкретному прикладі).
12. *Створення зон активного дозвілля на постіндустріальних*

територіях (потенціал використання відпрацьованих промислових об'єктів для туристичного дозвілля).

13. *Маркетингові стратегії просування туристичних продуктів* (дослідження сучасних маркетингових підходів до просування турпродуктів на ринку на конкретному прикладі).

14. *Удосконалення управління туристичними ресурсами* (шляхи підвищення ефективності менеджменту природних та культурних туристичних ресурсів).

15. *Діджиталізація туристичного бізнесу* (цифрова трансформація туристичних компаній, впровадження онлайн-сервісів та ІТ-рішень у туризмі).

16. *Стратегії сталого розвитку туризму* (планування розвитку сфери туризму з урахуванням принципів сталості й екологічної збалансованості та використанням індикаторів сталого розвитку).

17. *Розвиток екологічного туризму* (перспективи та механізми розвитку екотуризму для збереження довкілля і залучення туристів).

18. *Використання природних ресурсів з метою розвитку різних видів туризму та рекреації* (аналіз потенціалу геологічного, гідрогеологічного, гідрологічного, геоморфологічного, кліматичного, ландшафтного тощо, - для розвитку певних видів туризму та рекреації).

19. *Використання об'єктів природно заповідного фонду та Смарагдової мережі в туризмі та рекреації* (аналіз ресурсів, перспективних видів туризму та особливостей їх розвитку в межах охоронюваних територій/акваторій).

20. *Використання культурної спадщини як ресурсу розвитку туризму* (моделі інтеграції об'єктів історико-культурної спадщини в туристичні продукти на конкретному прикладі).

21. *Перспективи адаптації індустриальної спадщини для потреб туризму* (дослідження можливостей туризму на базі промислових об'єктів та індустриальної спадщини та підготовка концепцій її ревіталізації).

22. *Подієвий туризм та його вплив на розвиток туристичних*

дестинацій (аналіз ефекту фестивалів, спортивних та культурних заходів на привабливість місць).

23. *Управління якістю послуг у сфері туризму* (впровадження стандартів якості та контролю сервісу в підприємствах туризму і гостинності).

24. *Інклюзивний туризм та забезпечення доступності туристичних послуг* (адаптація туристичних об'єктів, інфраструктури та маршрутів для людей з інвалідністю, маломобільних осіб та всіх груп населення).

25. *Смарт-туризм та використання технологій Інтернету речей (IoT) у сфері туризму* (дослідження концепції «розумного» туризму: сенсорні мережі, мобільні додатки, Big Data для підвищення якості туристичних послуг).

26. *Кризовий менеджмент у сфері туризму* (стратегії і практики антикризового управління туристичними підприємствами та дестинаціями в умовах пандемій, конфліктів чи інших викликів).

4. КЕРІВНИЦТВО КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ РОБОТОЮ

Для кожного здобувача, який виконує магістерську кваліфікаційну роботу, призначається **науковий керівник**. Керівниками кваліфікаційних робіт магістрів призначаються, як правило, викладачі кафедри туризму та економіки, що мають наукові ступені та/або вчені звання та проводять наукові дослідження за тематикою, дотичною до теми роботи здобувача. Окрім керівника, рішенням кафедри можуть призначатися *консультанти* з окремих розділів роботи (наприклад, спеціалісти економічного профілю для допомоги у розробці бізнес-плану тощо).

Також за кожною роботою закріплюється *рецензент* – досвідчений фахівець (зазвичай із числа викладачів кафедри або споріднених кафедр чи зовнішніх стейкхолдерів), чия кваліфікація відповідає тематиці роботи. Рецензент дає незалежну письмову рецензію перед захистом.

Обов'язки наукового керівника кваліфікаційної роботи включають:

- видача здобувачу затвердженого індивідуального завдання на

кваліфікаційну роботу (де визначаються тема, структура, основні етапи і терміни виконання);

- узгодження зі здобувачем календарного графіка виконання роботи та контроль дотримання цього графіка;
- рекомендація здобувачу основної літератури та інформаційних джерел за темою, допомога у визначенні напрямів пошуку інформації;
- проведення необхідних **консультацій** – обговорення зі здобувачем проміжних результатів, коригування напрямку дослідження, надання методичних порад щодо збору та аналізу матеріалу, написання розділів тощо;
- перевірка проміжних результатів і окремих частин роботи, внесення зауважень і рекомендацій щодо їх доопрацювання;
- перевірка повного тексту роботи після завершення написання, перевірка дотримання вимог до оформлення;
- перевірка на виявлення академічної недоброчесності в роботі;
- надання дозволу на допуск роботи до передзахисту та захисту (підпис на титульному аркуші після усунення зауважень);
- підготовка *відгуку* керівника на роботу.

У відгуку науковий керівник стисло викладає характеристику роботи: актуальність теми, зміст роботи та її головні результати, рівень виконання поставлених завдань, адекватність застосованих методів дослідження, достовірність отриманих даних, самостійність і відповідальність здобувача при виконанні роботи, якість викладу (грамотність, стиль), відзначає недоліки. Керівник також дає попередню оцінку роботи та висновок про відповідність підготовки здобувача вимогам освітньої програми і можливість присвоєння кваліфікації.

Рецензент у письмовій рецензії відзначає аналогічні аспекти: відповідність змісту заявленій темі, повноту вирішення завдань, достовірність і практичну цінність результатів (чи можливе впровадження рекомендацій), недоліки роботи, а також рекомендує оцінку, на яку, на його думку, заслуговує робота. Наявність у рецензії критичних зауважень або навіть негативних

висновків не є автоматичною підставою для недопуску роботи до захисту. Остаточне рішення щодо допуску приймає Екзаменаційна комісія. **Здобувач вищої освіти повинен бути ознайомлений з відгуком керівника і рецензією до дня захисту.**

5. СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота магістра складається з таких основних структурних елементів (частин):

Титульний аркуш

Перша сторінка роботи, заповнюється за встановленим зразком (див. Додаток А). На титульному аркуші зазначаються найменування закладу освіти, кафедри, тема роботи, дані про здобувача (ПІБ, група, ступінь «магістр», спеціальність), наукового керівника (посада, науковий ступінь, звання, ПІБ), а також місце і рік видання. Титульний аркуш входить до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки на ньому не проставляється.

Запевнення про академічну доброчесність

На другій сторінці роботи здобувач власноруч засвідчує, що виконувана робота є оригінальною, не містить плагіату, фабрикації чи фальсифікації, та що він ознайомлений із політикою університету щодо академічної доброчесності. Зразок тексту запевнення наведено у Додатку Б. Ця сторінка також враховується в загальній нумерації (але номер на ній не ставлять).

Зміст

Розташовується на початку роботи (після запевнення) з нової сторінки. Зміст містить назви всіх структурних частин роботи (включно з вступом, назвами розділів і підрозділів, висновками, списком джерел, назвами додатків) із зазначенням початкових сторінок кожної частини. На сторінці змісту номер сторінки не проставляють, але вона враховується у загальній нумерації. Бажано

оформити зміст у вигляді таблиці з двох стовпців: у першому (ширшому) наводяться номери і заголовки розділів/підрозділів, у другому (вужчому) – номери сторінок, з яких вони починаються (Додаток В). Заголовки у змісті повинні точно відповідати заголовкам у тексті.

Перелік умовних скорочень

Якщо в тексті роботи використовується багато скорочень, аббревіатур, спеціальних умовних позначень, їх перелік подається окремим списком (з нової сторінки) після змісту. У переліку наводяться всі скорочення, що зустрічаються в роботі, з їх розшифруванням. Якщо таких скорочень небагато і їх пояснення дається при першій згадці у тексті, окремий перелік можна не подавати.

Вступ

Вступ починається з нової сторінки і є важливою частиною роботи. У вступі магістерської роботи необхідно коротко охарактеризувати основні параметри дослідження. Зокрема, у *вступі* мають бути відображені такі обов'язкові елементи (у заданій послідовності):

1. *Актуальність теми.* Обґрунтування сутності й стану розробки наукової проблеми або задачі, що досліджується, з аналізом сучасної вітчизняної та зарубіжної літератури. Необхідно показати, які аспекти теми вже досліджені, які практичні завдання вирішено, а які питання залишаються актуальними та потребують уваги. В цьому підрозділі слід переконливо довести необхідність проведення даного дослідження.

2. *Мета і завдання роботи.* Чітко формулюється *мета дослідження* – який кінцевий науковий результат планується одержати. Від мети роботи безпосередньо залежать формулювання конкретних *завдань*, які необхідно вирішити для досягнення мети. Завдання мають розкривати етапи дослідження, зазвичай формулюються як перелік (наприклад: 1) проаналізувати...; 2) встановити...; 3) розробити... тощо).

3. *Об'єкт і предмет дослідження.* Об'єкт – це процес або явище, що

породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення (ширша сфера, в межах якої знаходиться предмет). Предмет – конкретний аспект об’єкта, що безпосередньо досліджується в роботі, саме на ньому зосереджено увагу і отримані нові знання. Предмет визначається в межах об’єкта.

4. *Методи дослідження.* Необхідно зазначити, які наукові методи застосовувалися для досягнення мети і вирішення завдань (перерахувати методи). Зазвичай вказують загальнонаукові методи (аналіз і синтез, індукція і дедукція, системний, структурний, порівняльний аналіз тощо) та спеціальні методики (статистичні, соціологічні опитування, картографічні, GIS-технології і т.д. – залежно від специфіки роботи). Перелічені методи слід було використано доречно і достатньо для отримання поставлених результатів.

5. *Наукова новизна.* Для магістерської роботи обов’язковим є виділення наукової новизни отриманих результатів. Потрібно стисло сформулювати, в чому полягає новизна виконаного дослідження. Новими можуть бути раніше не вивчені аспекти явища, запропоновані нові підходи до вирішення проблеми, виявлені невідомі раніше закономірності, розроблені авторські рекомендації чи проєкти тощо. Наукова новизна формулюється у вигляді тез (переліку нових положень).

6. *Практичне значення отриманих результатів.* Необхідно охарактеризувати, як результати роботи можуть бути використані на практиці. Зазначається цінність отриманих даних для науки, освіти, виробничої чи управлінської діяльності у сфері туризму. Можливо, результати вже впроваджено – тоді наводяться відомості, де, ким і як вони використовуються або рекомендовані до використання. Якщо розроблено конкретний проєкт (маршрут, рекомендації, стратегія тощо), підкреслюється його цінність для відповідних організацій чи територій.

7. *Апробація роботи.* Зазначається особистий внесок автора у виконане дослідження та форма апробації: чи доповідалися основні результати на конференціях, семінарах, круглих столах; чи є публікації за темою (якщо так – скільки, які саме). Також можна вказати, у яких документах відображено

впровадження результатів (акти впровадження, довідки від організацій тощо – за наявності).

8. *Структура роботи.* Необхідно перелічити з яких частин складається робота (вказують кількість розділів основної частини, додатків, позицій у списку джерел тощо) і загальний обсяг роботи в сторінках. Наприклад: “Структурно робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (.... найменувань) і додатків. Основний текст роботи викладено на сторінках”.

Рекомендований обсяг вступу для магістерської роботи – **3–5 сторінок**. Вступ пишеться *після* завершення основної частини дослідження, щоб у ньому повністю відобразити зміст і результати роботи.

Основна частина

Основний текст кваліфікаційної роботи викладається, поділяючись на розділи і підрозділи (пункти) відповідно до завдань дослідження. У магістерській роботі доцільно мати **три розділи** основної частини, що відображають логіку дослідження – від теорії до практики і пропозицій. Кожен розділ, як правило, поділяється на 2-3 підрозділи (параграфи), кожен з яких розкриває певний аспект теми. Текст розділів повинен містити повне і логічно завершене висвітлення відповідної частини дослідження. Розділи і підрозділи пов’язані між собою і впливають один з одного, забезпечуючи цілісність роботи.

Перший розділ має теоретико-методологічний характер. У ньому розкривається стан наукового вивчення проблематики дослідження: аналізується література за темою, окреслюються наукові підходи, концепції, визначення основних понять, історичні аспекти питання, сучасні тенденції тощо. Важливо продемонструвати в першому розділі глибоке знайомство з теоретичними джерелами, уміння критично аналізувати наукові праці, порівнювати різні точки зору, класифікації, робити обґрунтовані висновки. Перший розділ магістерської роботи зазвичай займає ~25% від загального

обсягу дослідження (орієнтовно **15–20 сторінок** основного тексту).

Другий розділ має аналітико-дослідницький характер. У ньому проводиться поглиблений аналіз обраного об'єкта дослідження, оцінюється сучасний стан явища чи процесу, що вивчається, виявляються особливості, проблеми, досягнення та тенденції розвитку. Здобувач здійснює власне дослідження: це може бути аналіз статистичних даних, вивчення передового досвіду, проведення анкетного опитування, експертних інтерв'ю, польових обстежень, використання ГІС та інших методів – залежно від теми. У другому розділі бажано виявити причини існуючих проблем, взаємозв'язки та закономірності, які впливають на об'єкт дослідження. Допускається розробка і використання авторських методик оцінки чи аналізу. Наприклад, магістрант може запропонувати власні критерії оцінювання туристичних ресурсів території, розрахувати показники ефективності роботи туристичного підприємства, тощо. В цьому розділі доцільно також окреслити *вихідні дані* для розробки пропозицій у третьому розділі – тобто, на основі проведеного аналізу сформулювати вимоги чи умови для рекомендацій. Обсяг другого розділу може становити приблизно **20–25 сторінок** (30–35% від загального обсягу).

Третій розділ має проєктно-рекомендаційний характер. Він присвячений *вирішенню поставленої проблеми* та розробці пропозицій від автора. У цьому розділі магістрант на основі висновків попередніх розділів пропонує конкретні шляхи вдосконалення ситуації, план або проєкт, спрямований на досягнення мети дослідження. Зокрема, можуть бути розроблені практичні рекомендації для підприємств чи органів влади, проєкт створення нового туристичного продукту (маршруту, об'єкта туристичної інфраструктури тощо) з усебічним обґрунтуванням, стратегія розвитку певного напрямку туризму, бізнес-план тощо – залежно від характеру роботи. Обов'язковим є економічне чи ресурсне обґрунтування пропозицій (розрахунки витрат, прогноз очікуваних прибутків чи ефектів, оцінка здійсненності проєкту). Також необхідно оцінити очікувані результати впровадження рекомендацій, їх значення для галузі чи регіону. Третій розділ містить найбільш *новаційні* положення роботи, які винесені на

захист, тому його зміст повинен демонструвати творче мислення автора, вміння застосувати знання на практиці, аргументувати власні рішення. Орієнтовний обсяг третього розділу – **15–20 сторінок** (близько 25–30% від загального). Якщо робота містить великий обсяг розрахунків або допоміжних даних для проєкту, ці матеріали можна винести частково у додатки, аби не перевантажувати основний текст.

Рекомендований загальний обсяг основного тексту магістерської роботи – 60–80 сторінок. До цього обсягу **не включаються** додатки, список використаних джерел, а також таблиці чи рисунки, що займають повністю сторінки. Нижня межа обсягу не встановлюється (робота повинна мати той обсяг, який необхідний для повного розкриття теми).

Висновки

Завершальна частина кваліфікаційної роботи, що подається з нової сторінки. У висновках необхідно узагальнити результати проведеного дослідження, сформулювати основні підсумкові положення, до яких дійшов автор. Висновки мають відповідати поставленим у вступі завданням і в сукупності відображати ступінь досягнення мети роботи. Текст висновків будується у вигляді зв'язного викладу (можливо, з нумерацією окремих пунктів для зручності читання). Не потрібно дослівно повторювати формулювання з розділів; слід подати синтезований аналітичний підсумок, акцентуючи на нових отриманих результатах, їх значенні. Якщо у процесі дослідження виявлено проблеми, що виходять за межі поставлених завдань, або залишилися питання для подальших досліджень – їх також можна зазначити у висновках. Обсяг висновків зазвичай складає **3–5 сторінок**.

Список використаних джерел

Розміщується після висновків, з нової сторінки. У список включають **всі** джерела інформації, на які є посилання в основному тексті роботи. Бібліографічні описи джерел рекомендується оформлювати відповідно до

державного стандарту (ДСТУ 8302:2015). Бібліографічні записи впорядковують *за алфавітом* – спочатку за прізвищами перших авторів (або заголовками джерел, якщо автор не зазначений). Кожен запис нумерується; ці порядкові номери використані як посилання в тексті (наводяться у квадратних дужках). Наприклад, текст фрагменту може містити посилання [4, с. 8–12], що означає джерело № 4 зі списку, сторінки 8–12. Приклад оформлення списку літератури наведено в Додатку Г.

Додатки

У додатках вміщують допоміжний матеріал, який займає багато місця або має другорядний характер, але є необхідним для повноти роботи. Додатки оформлюються після списку джерел. В додатках можуть бути великі таблиці, проміжні розрахунки, копії документів, фотоматеріали, карти, розроблені рекламні проспекти, зразки анкет, а також копії публікацій автора за темою роботи (якщо такі є). Додатки повинні мати нумерацію і заголовки. На всі додатки мають бути посилання в тексті роботи. Якщо додаток об'ємний або включає матеріали нестандартного формату (наприклад, карту розміром більше А4), його все одно враховують як одну сторінку (при нумерації). Додатки розміщуються в порядку появи посилань на них у тексті.

6. ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

При виконанні кваліфікаційної магістерської роботи здобувачі зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності. Академічна доброчесність передбачає самостійне виконання роботи, правильне використання та оформлення запозичених матеріалів, недопущення будь-яких форм обману. Нижче наведено визначення основних форм порушення академічної доброчесності (відповідно до Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти КДПУ (12.09.2019 р. протокол № 2):

1. Оприлюднення (повністю або частково) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства. По суті, плагіат – це представлення чужих ідей, текстів, зображень або будь-яких продуктів інтелектуальної праці під своїм ім'ям.

2. Використання некоректних, неточних або неповних посилань при цитуванні джерел. Неналежним вважається також надмірне цитування (коли значні обсяги тексту просто відтворюються з джерел з мінімальними змінами) – фактично це теж різновид плагіату. Будь-які запозичення мають супроводжуватися правильним оформленням посилань на першоджерело.

3. Надання завідомо неправдивої інформації про власну навчальну або наукову діяльність, обставини виконання роботи чи організацію дослідницького процесу. До академічного обману можуть також відносити випадки плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації та списування, якщо здобувач свідомо намагається видати неправдивий результат за дійсний.

4. Вигадування або фабрикування даних, фактів, експериментальних результатів, які нібито отримані в ході дослідження, але насправді є плодом уяви автора. Використання у кваліфікаційній роботі сфальсифікованих (неіснуючих) даних з метою створити видимість проведеної роботи є грубим порушенням доброчесності.

5. Свідомо зміна чи підробка наявних даних, перекручування фактів з метою підтвердження власних гіпотез або потрібних результатів. Наприклад, *підтасовка* статистичних даних, вилучення з аналізу «незручних» результатів, зміна параметрів експерименту задля отримання бажаного ефекту. Фальсифікація спотворює реальну картину та є неприйнятною в академічному середовищі.

6. Підробка підписів чи інших елементів офіційних документів (залікових книжок, актів, відгуків, рецензій тощо), а також видавання себе за іншу особу під час процедур контролю (або залучення іншої особи до виконання/захисту роботи замість себе). Також шахрайством є **представлення**

однієї і тієї ж роботи двом різним комісіям під виглядом різних авторів або різних досліджень.

Окрім того, **самоплагіат** (повторне використання власних раніше оприлюднених текстів без посилання) також вважається порушенням, якщо нова робота не містить достатньо оригінального дослідницького внеску.

Дотримання принципів академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання всіх етапів дослідження; коректне оформлення цитат і посилань; правдивість у презентації даних та результатів; об'єктивність і критичність у висновках. Якщо здобувач допускає порушення доброчесності (плагіат, фабрикацію тощо), **кваліфікаційна робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно**.

Кожна кваліфікаційна робота **обов'язково перевіряється** на наявність запозичень (плагіату) з використанням спеціалізованих програмних засобів. Рівень *унікальності тексту* роботи повинен відповідати вимогам університету. Роботи, в яких виявлено значні запозичення без належних посилань, до захисту **не допускаються**. Здобувач несе особисту відповідальність за дотримання академічної доброчесності; з текстом чинного Положення про запобігання та виявлення плагіату в університеті він (вона) має ознайомитися і підтвердити це власноручним підписом у заповненні (Додаток Б).

7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота магістра повинна бути виконана і оформлена відповідно до встановлених стандартів. Основні вимоги до технічного оформлення роботи такі:

1. Робота друкується комп'ютерним способом на білому папері формату А4 (210×297 мм) з одного боку аркуша. Текст роботи набирається 14-розміром шрифту *Times New Roman*, з інтервалом 1,5 між рядками (≈30 рядків на сторінці). Основний текст вирівнюється по ширині сторінки. Абзацний відступ – 1,25 см.

2. Поля сторінки: ліве – **30 мм**, праве – **не менше 10 мм**, верхнє і нижнє – **20 мм**. Широке ліве поле залишають для можливого переплетення роботи. Всі сторінки роботи (включно з додатками) підлягають **суцільній нумерації** арабськими цифрами у правому верхньому куті сторінки. Нумерація починається з титульного аркуша (йому присвоюється №1), але на самому титульному аркуші цифра не ставиться.

3. Кожну структурну частину роботи (вступ, розділи, висновки, список джерел, додатки) починають з нової сторінки. Заголовки основних структурних частин (ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ) друкують **великими літерами по центру рядка, без крапки** в кінці, без підкреслення. Назви розділів можуть містити номер (наприклад: РОЗДІЛ 1. Назва розділу) або йти після слова РОЗДІЛ 1 наступним рядком – це слід узгодити з вимогами кафедри. Заголовки підрозділів (пунктів) друкують з абзацного відступу, малими літерами (крім першої великої), **без крапки** в кінці. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Після заголовка відділяється інтервал (як мінімум 1 вільний рядок зверху і знизу). Не можна розміщувати заголовок внизу сторінки, якщо після нього вміщується менше 2 рядків тексту – в такому разі заголовок переноситься на наступну сторінку.

4. Розділи повинні мати порядковий номер (без знака №) і заголовок. Підрозділи (пункти) нумеруються в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і номера підрозділу, розділених крапкою (наприклад, 2.3 – третій підрозділ другого розділу). У кінці номера підрозділу ставиться крапка, після чого в тому ж рядку подається заголовок підрозділу. Пунктам (третього рівня) присвоюють номери з трьох чисел (наприклад, 1.2.1 – перший пункт другого підрозділу першого розділу). Підпункти четвертого рівня нумерації бажано не використовувати в кваліфікаційній роботі; за потреби складні переліки можна оформлювати маркованими або нумерованими списками.

5. У тексті роботи можуть бути графічні матеріали – рисунки (схеми,

діаграми, фотографії тощо) та таблиці з даними. Всі ілюстрації і таблиці бажано розміщувати одразу після першого згадування про них у тексті (або на наступній сторінці, якщо вони великі). Кожна таблиця чи рисунок повинні мати **номер і назву**. Нумерація ілюстрацій і таблиць може бути наскрізною по всій роботі або (частіше) в межах розділу. У другому випадку номер складається з номеру розділу і порядкового номеру рисунка (таблиці), наприклад: Рис. 2.3 – третій рисунок другого розділу. Назву розміщують під рисунком (перед числовими даними, якщо це графік чи діаграма) або над таблицею – по центру. При посиланні на рисунок чи таблицю в тексті слід зазначати їх номер (наприклад: *рис. 1.2, табл. 2.1*). Ілюстрації та таблиці слід подавати так, щоб їх зміст був зрозумілий без додаткових пояснень в тексті (мають бути підписи до всіх осей графіків, позначення одиниць виміру тощо). Якщо ілюстрація або таблиця велика і займає окрему сторінку, ця сторінка враховується у загальній нумерації. Допускається розміщувати громіздкі таблиці та рисунки у додатках (при цьому в тексті треба дати посилання на відповідний додаток). **Усі ілюстрації, запозичені з інших джерел, повинні мати бібліографічне посилання** (підпис під рисунком або в тексті).

6. Якщо в роботі є формули або рівняння, їх бажано набирати у редакторі формул (Microsoft Equation або інші) для збереження єдиного стилю. Формули нумеруються, якщо на них є посилання далі в тексті. Нумерація формул – права, в круглих дужках, в межах розділу (наприклад, формула (3.2) – друга формула третього розділу). Перед і після формули залишають принаймні один вільний рядок. Пояснення значень символів і коефіцієнтів (якщо формула подається вперше) наводять під формулою, починаючи зі слова “де”. Наприклад: **де** $a - \dots$; $b - \dots$. Якщо формула одна і більше не зустрічається, її можна не нумерувати.

7. Текст кваліфікаційної роботи магістра має бути написаний українською мовою, дотримуючись норм сучасної наукової мови. Стиль викладу – науково-публіцистичний: точність формулювань, логічність, об’єктивність, нейтральність тону. Не допускається використання розмовних

виразів, сленгу, зайвих емоційно-експресивних оцінок. Потрібно уникати занадто довгих, перевантажених речень – текст має легко читатися і розумітися. При згадуванні прізвищ вчених слід наводити їх ініціали (повністю або скорочено – однаково по всьому тексту). Скорочення (акроніми) потрібно розшифровувати при першому згадуванні. Одиниці виміру давати відповідно до міжнародної системи (СІ). Числа від одного до десяти по тексту краще писати словами (крім випадків з одиницями виміру), з 11 – цифрами. Дати подавати у форматі «день, місяць, рік» (наприклад, 05.07.2024 або 5 липня 2024 р.).

8. Всі запозичені матеріали, цитати, дані повинні мати посилання на джерело. У кваліфікаційній роботі використовується внутрішньотекстове (вбудоване) **бібліографічне посилання**: у квадратних дужках вказується номер джерела за списком і, за потреби, конкретна сторінка (сторінки). Приклад: *«...згідно з класифікацією, запропонованою дослідниками [5, с. 14], туристичні ресурси поділяються на...»*. Посилання ставиться безпосередньо після цитати або згадки факту. Якщо адаптовані загальновідомі положення або статистичні дані з джерела, теж бажано поставити посилання. На **кожне джерело зі списку має бути хоча б одне посилання** в тексті. Не можна включати до списку літератури роботи, які не були фактично використані.

9. Бібліографічний список має назву «Список використаних джерел» (або «Список використаної літератури», «Список джерел» – варіанти еквівалентні) і починається на новій сторінці. Джерела нумеруються арабськими цифрами згідно алфавітного порядку. Спочатку можуть розташовуватись нормативно-правові акти, закони, офіційні документи, далі – наукові та навчальні публікації (монографії, підручники, статті тощо), інтернет-ресурси. Кожен бібліографічний запис оформлюється згідно стандарту: прізвище та ініціали автора (авторів), назва праці, тип видання (якщо не монографія), місце видання, видавництво, рік, загальна кількість сторінок або сторінки (для статей). Назви міст України подаються українською мовою, закордоном – в оригінальній транскрипції (London, etc.). Для онлайн-джерел

наприкінці запису після крапки додається текст «*URL: ...*» і гіперпосилання, а також вказується в дужках дата звернення – коли саме ресурс переглядався (якщо це веб-сторінка, яка може змінюватись). У Додатку Г наведені типові приклади оформлення бібліографічних описів різних джерел (книг, статей, інтернет-ресурсів тощо) згідно ДСТУ 8302:2015.

10. Додатки оформляють як продовження магістерської роботи після списку використаних джерел і літератури. Послідовність нумерації додатків зумовлена черговістю посилань на них у тексті роботи. Кожен додаток починають із нової сторінки. Спочатку на окремому аркуші по центру і по середині аркуша друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ», без лапок, а з наступного аркуша через розрив сторінки розпочинають самі додатки. У верхній частині нової сторінки праворуч рядка друкується слово «Додаток – » (без лапок) і велика літера (А Б В і так далі, якщо додатків багато), що позначає цей додаток (використовують послідовно великі літери української абетки, за винятком літер Г, Є, І, І, Й, О, Ч, Ї).

Текст кожного додатку за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: Рис. Д. 1. – перший рисунок додатка Д, Рис. Д.2. – другий рисунок додатка Д тощо.

8. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Захист магістерської роботи відбувається публічно на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК) у строки, визначені графіком освітнього процесу та наказом ректора. До захисту допускаються здобувачі освіти, які повністю виконали навчальний план та індивідуальне завдання, подали роботу з усіма необхідними підписами і документами. Засідання ЕК проводиться у

присутності не менше двох її членів та голови комісії. Головою ЕК призначається досвідчений викладач або науковець (як правило, доктор наук). До складу комісії також входять викладачі випускової кафедри, рецензенти та можуть залучатися представники роботодавців.

Процедура захисту передбачає такі основні етапи:

1. Здобувач освіти виступає з науковою доповіддю, в якій стисло викладає зміст проведеного дослідження, обґрунтовує вибір теми, її актуальність, ступінь розробки у літературі, формулює мету, завдання, об'єкт та предмет, описує використані методи. Основну частину доповіді складає представлення *найважливіших результатів і висновків* магістерської роботи, а також пропозицій автора щодо вирішення проблеми. Доповідь завершується інформацією про новизну та практичну значущість отриманих результатів, їх апробацію (виступи, публікації). Виступ має бути логічно структурованим, чітким і впевненим. Час доповіді регламентується (орієнтовно 10–15 хвилин). Здебільшого захист відбувається із застосуванням мультимедійних презентацій: здобувач демонструє слайди з ключовою інформацією, ілюстраціями, схемами, що допомагають зрозуміти результати роботи.

2. Після доповіді голова та члени комісії, а також присутні фахівці можуть ставити здобувачу запитання щодо роботи. Питання можуть стосуватися як деталей дослідження, так і загальної ерудиції в межах спеціальності. Здобувач повинен продемонструвати розуміння теми, впевнено відповідати, аргументувати свої твердження. Обговорення носить діловий, доброзичливий характер; мета – перевірити компетентність здобувача та його вміння відстояти свої ідеї.

3. Після відповідей здобувача секретар ЕК (або член комісії) зачитує *рецензію* на роботу, а також *відгук наукового керівника*. У рецензії, підготовленій рецензентом, міститься оцінка роботи, відзначаються її позитивні сторони та недоліки, ставиться попередня оцінка (бали та оцінка «відмінно/добре/задовільно/незадовільно»). У відгуку керівника також міститься характеристика здобувача і його роботи. Після оголошення відгуків

здобувачу надається слово для реакції: він може прокоментувати зауваження, погодитися або надати пояснення, виправдати певні рішення, які викликали критику. Це важлива частина захисту, де здобувач проявляє зрілість та професійну дискусійну культуру.

4. Після завершення обговорення здобувачу пропонують залишити залу. Комісія проводить закриті засідання, на якому обговорює результати захисту та виставляє оцінки. Оцінювання здійснюється за **100-бальною шкалою** з переведенням у національні оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу ECTS. Орієнтовні критерії: *«відмінно» (90–100 балів), «добре» (71–89), «задовільно» (50–70) та «незадовільно» (0–49)*. Точна шкала визначається Положенням про систему оцінювання в КДПУ. Рішення комісії оформлюється протоколом і оголошується того ж дня. Здобувачу повідомляють остаточну оцінку за захист (у балах і національну), яка заноситься до екзаменаційної відомості і додатку до диплому.

Повторний захист кваліфікаційної роботи з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У разі, якщо здобувач отримав на захисті оцінку «незадовільно» (0–49 балів), він вважається таким, що не виконав індивідуального навчального плану, і відраховується з університету з отриманням академічної довідки. Екзаменаційна комісія при цьому ухвалює, чи може здобувач подати до наступного захисту ту саму роботу (після суттєвого доопрацювання), чи йому необхідно виконувати нову роботу з іншої тематики. Повторний захист роботи (у випадку незадовільного результату) дозволяється не раніше наступної атестації (в наступний термін роботи ЕК). Поновлення здобувача для повторного захисту здійснюється відповідно до встановленого в університеті порядку. Рішення Екзаменаційної комісії є остаточним і оскарженню не підлягає.

Наприкінці засідання голова ЕК оголошує результати атестації. Критерії щодо оцінювання наведені в Додатку Д. Здобувачі, що успішно захистили магістерську роботу, отримують присвоєння кваліфікації магістра за спеціальністю 242 Туризм і рекреація та допускаються до урочистого вручення дипломів.

9. ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Типовими помилками при підготовці магістерських робіт є:

1. Нехтування графіками підготовки роботи та відкладання роботи до граничних термінів здачі.
2. Основна частина роботи чи її розділи не повною мірою розкривають тему, не відповідають змісту.
3. Мета і завдання дублюють одне одного або нечітко сформульовані. У роботі не розкриваються завдання дослідження.
4. Відсутність ґрунтовного огляду джерел і літератури: здійснюється недостатній аналіз попередніх досліджень; використовуються некоректні або застарілі джерела; ігнорування сучасних наукових статей (особливо іноземних).
5. В окремих роботах немає чіткого розмежування матеріалу, використаного з літературних джерел і досліджуваного самим здобувачем освіти: іноді важко встановити, що здобувач освіти узяв (чи дослівно переписав) з рекомендованих наукових джерел, а що є результатом його самостійної праці.
6. Слабка методологічна база, що полягає у вузькому спектрі використання наукових методів, або ж неправильному виборі методів (не відповідають меті).
7. Недостатній або неякісний емпіричний матеріал, виявом чого є недостатній зв'язок теорії з практикою, поверхневий аналіз або просто опис фактів без глибоких висновків, мало власних досліджень (анкетування, інтерв'ю, аналіз тощо);
8. Порушення логіки викладу: повторення однакових ідей у різних розділах; відсутність внутрішньої логіки між підрозділами; різкий перехід між частинами, без підсумків чи вступів.
9. Подекуди немає відповідності між викладеним у роботі матеріалом і висновками: висновки часто абстрактні та не відбивають завдань магістерської

роботи. Висновки повинні коротко розкривати суть кожного підпункту роботи.

10. У роботі часто відсутні посилання на джерела інформації або наявний збіг у їх нумерації. Часто трапляються порушення у складанні бібліографічного списку використаних джерел. Здобувач освіти іноді використовує старі норми оформлення списку джерел та російськомовні джерела.

11. Надмірне використання цитат без коментування та демонстрації свого розуміння висловлених ученими думок. Часом цитати використовуються недоречно, вони логічно не вписуються в контекст роботи.

12. Обсяг та оформлення (структура) роботи не відповідає загальним вимогам.

13. Порушення трапляються і в оформленні додатків до роботи: не треба за рахунок звичайного фотоматеріалу штучно збільшувати обсяг роботи. На одній сторінці в додатках можна вмістити від 2 до 8 фото. Бажано, щоб фотоматеріал був авторським або обов'язково мав посилання на автора. Всі компоненти, що розташовані в додатках (таблиці, графіки, карти, схеми, фото) обов'язково треба підписувати та робити посилання на джерело.

14. Нехтування формально-логічним способом викладення матеріалу. Емоційні мовні елементи в наукових роботах використовувати не доцільно. Викладення матеріалу слід вести від третьої особи («... на нашу думку», «вважаємо ...», «автор вважає ...», «звернімо увагу на ...», «перейдемо до ...», «на закінчення зазначимо ...», «все вищевказане дає підставу зробити висновок ...»). Не припустимо вживати в науковому тексті тверджень типу «я вважаю...», «я зробив...», «мною виявлено...».

13. Використання довгих складнопідрядних речень, розтягнутих на декілька рядків. У межах абзацу одне речення повинно витікати із попереднього і бути пов'язаним з наступним. Недоречним є вживання епітетів та образних висловів. Доволі часто тексти робіт містять русизми.

15. Наявність плагіату та текстових збігів: використання чужих текстів без посилань, копіювання великих фрагментів без переосмислення, надмірне цитування замість авторського тексту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. **Кодекс академічної доброчесності КДПУ** (протокол № 5 від 09.12.2021). Кривий Ріг: КДПУ, 2021. 10 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1kAdQ1jwHveE_AW256Lfu2WbeJIwRddqX/view
2. **Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти КДПУ** (протокол № 2 від 12.09.2019). Кривий Ріг: КДПУ, 2019. 6 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1z6JqT8fU4UpmZJ3IfnYK5OlOCTUSQv0t/view>
3. **Положення про кваліфікаційні роботи у Криворізькому державному педагогічному університеті** (нова редакція). Кривий Ріг: КДПУ, 2021. 40 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1bfpYaH29xwpcJcnCRQ56Zi2n6_D6NReW/view
4. **Положення про організацію освітнього процесу в Криворізькому державному педагогічному університеті** (нова редакція). Кривий Ріг: КДПУ, 2022. 33 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1MOIqdmdfyvK0Pm4S-Br3KkxD2a_I-T7h/view
5. **Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Криворізькому державному педагогічному університеті** (протокол № 12 від 16.05.2019). Кривий Ріг: КДПУ, 2019. 9 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1bDWh-p0hPWnWlsmqVjzWbThgLuiYR0mE/view>
6. **Положення про систему оцінювання навчальних досягнень студентів у КДПУ**. Кривий Ріг: КДПУ, 2021. 9 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1IVTbleg6SkbvD8Zxzo3LPvANhK6-w3A8/view>
7. **Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 24 – «Сфера обслуговування», спеціальність 242 – «Туризм і рекреація»**. Затверджено і введено в дію наказом МОН України № 209 від 21.02.2022 р.

м. Кривий Ріг – 202_

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, _____, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана мною самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації. Я не надавав(ла) і не одержував(ла) несанкціонованої допомоги під час підготовки цієї роботи. Усі використані у роботі ідеї, результати та тексти інших авторів мають відповідні посилання на першоджерела.

З чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомлений(а). Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушень академічної доброчесності робота не допускається до захисту або підлягає оцінюванню на незадовільно.

(підпис студента)

ПРИКЛАДИ ТЕМ І ЗМІСТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ МАГІСТРА

Тема: Створення та розвиток туристичних кластерів (дослідження принципів формування кластерів у сфері туризму)

Зміст

ВСТУП	...
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ	...
1.1. Сутність та класифікація кластерів у системі туристичної діяльності	...
1.2. Концепції кластерного підходу в туризмі	...
1.3. Міжнародний досвід розвитку туристичних кластерів та можливості його адаптації в Україні	...
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ І СТАНУ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ В УКРАЇНІ	...
2.1. Методологічні підходи до вивчення кластерного потенціалу туристичної сфери	...
2.2. Оцінка наявних кластерних ініціатив у сфері туризму в Україні	...
2.3. Визначення туристичних ресурсів і перспектив кластерного об'єднання в досліджуваному регіоні	...
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ	...
3.1. Алгоритм створення туристичного кластера: етапи, учасники, ресурсне забезпечення	...
3.2. Організаційно-економічні інструменти формування ефективного туристичного кластера	...
3.3. Оцінка ефективності та прогнозування результатів функціонування туристичного кластера	...
ВИСНОВКИ	...
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	...
ДОДАТКИ	...

Тема: **Вплив соціальних мереж на вибір туристичних дестинацій**

Зміст

ВСТУП	...
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА СПОЖИВЧУ ПОВЕДІНКУ ТУРИСТІВ	...
1.1. Сутність і роль соціальних мереж у сучасній туристичній індустрії	...
1.2. Поведінка споживачів у цифровому середовищі: інформаційний пошук і прийняття рішень	...
1.3. Психологічні й маркетингові механізми впливу контенту в соцмережах на вибір туристичних дестинацій	...
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ СОЦІАЛЬНИМИ МЕРЕЖАМИ ТА ВИБОРОМ ТУРИСТИЧНИХ НАПРЯМКІВ	...
2.1. Популярні платформи соціальних мереж як джерело туристичної інформації	...
2.2. Статистичний та соціологічний аналіз впливу соцмереж на туристичні вподобання споживачів	...
2.3. Аналіз кейсів впливу travel-блогерів та UGC-контенту на поведінку туристів	...
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОПИТУ	...
3.1. Побудова ефективної присутності туристичного бренду в соціальних мережах	...
3.2. Інструменти таргетингу, сторітелінгу та візуального контенту для просування дестинацій	...
3.3. Рекомендації щодо формування позитивного іміджу туристичних локацій через соцмережі	...
ВИСНОВКИ	...
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	...
ДОДАТКИ	...

Тема: Створення культурно-етнографічних комплексів для потреб туризму

ВСТУП	...
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ КОМПЛЕКСІВ	...
1.1. Поняття, структура та функції культурно-етнографічного комплексу	...
1.2. Роль етнокультурної спадщини в розвитку туризму	...
1.3. Світовий досвід створення етнографічних парків і музеїв просто неба	...
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ СТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНОГО КОМПЛЕКСУ	...
2.1. Історико-культурні та ресурсні передумови розвитку етнотуризму	...
2.2. Аналіз туристичного потенціалу регіону з етнокультурної точки зору	...
2.3. Соціально-економічні вигоди та ризики реалізації етнокомплексів для громад	...
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНОГО КОМПЛЕКСУ ЯК ТУРИСТИЧНОГО ОБ'ЄКТА	...
3.1. Концепція створення культурно-етнографічного комплексу: цілі, цільова аудиторія, тематичне наповнення	...
3.2. Просторово-функціональна модель комплексу: локації, об'єкти, інфраструктура	...
3.3. Маркетингові інструменти просування та організація взаємодії з туристичними операторами	...
ВИСНОВКИ	...
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	...
ДОДАТКИ	...

Приклади оформлення бібліографічного опису (згідно Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015)

Книги:

Один автор

1. Бічик О. В. Менеджмент туристичних дестинацій: підручник. Київ: Знання, 2020. 304 с.
2. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг: монографія. Львів: ЛНУ ім. Франка, 2018. 256 с.

Два автори

1. Захарченко В. І., Кулиняк І. Я. Організація туризму: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 420 с.
2. Жукова М. А., Діхнич Л. Г. Маркетинг туристичних послуг: монографія. Одеса: ОНЕУ, 2017. 198 с.

Три автори

1. Боєнко М. І., Тимошенко В. В., Сохацька О. М. Економіка підприємств туристичної індустрії: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2016. 300 с.
2. Байлик С. О., Радченко О. П., Купрійчук В. М. Інформаційні технології в туризмі: навч.-метод. посіб. Харків: ХНЕУ, 2018. 150 с.

Чотири і більше авторів

1. Туленков М. В. та ін. Соціологія туризму: підручник. Київ: Академвидав, 2015. 400 с.
2. Рутинський М. Й. та ін. Рекреаційні комплекси світу: підручник. Чернівці: Книги – ХХІ, 2014. 445 с.

Автор(и) та редактор/упорядник

1. Петренко Л. Л., Шкурко О. М. Гостинність як соціокультурний феномен: монографія / за заг. ред. Л. Л. Петренко. Полтава: ПУЕТ, 2019. 280 с.
2. Шандор Ф. Ф., Мадяр А. М. Організація готельного господарства: навч. посіб. / за ред. Ф. Ф. Шандора. Ужгород: Говерла, 2018. 312 с.

Без автора (колективна праця)

1. Стале розвитку туризму в Україні: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., 10–12 жовт. 2019 р. / відп. ред. В. К. Федорченко. Київ: НУТТ, 2019. 250 с.
2. Розвиток сільського зеленого туризму: монографія / за ред. В. В. Новікова. Харків: ХНАУ, 2017. 288 с.

Статті у періодичних виданнях:

1. Бабінова О. О. Напрями використання маркетингу територій у розвитку туристичних кластерів. *Вісник КНТЕУ*. 2021. № 4. С. 45–57.
2. Сокол Т. В., Орлов П. М. Конкурентоспроможність регіонального туристичного продукту. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 32–37.
3. Brown K., Michael A. Tourism and local development in emerging economies. *Journal of Tourism Studies*. 2019. Vol. 28(3). P. 112–127.

Інтернет-джерела:

1. Влада очима історії: фотовиставка. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=1> (дата звернення: 15.11.2024).
2. Закон України «Про освіту» №2145-VIII від 05.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 01.09.2024).
3. Статистичні дані щодо туристичних потоків у світі. UNWTO Tourism Highlights – 2023 Edition. URL: <https://www.unwto.org/global-and-regional-tourism-performance> (дата звернення: 10.02.2024).

НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ЗА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА ВІДПОВІДНО ДО КРИТЕРІЇВ

<i>№</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1	Зміст роботи	
1.1	Логічність структури та плану роботи	5
1.2	Актуальність та оригінальність теми	5
1.3	Повнота та системність огляду використаних джерел	10
1.4	Теоретична та методологічна база	10
1.5	Повнота розкриття теми	20
1.6	Наявність власного емпіричного дослідження	15
1.7	Обґрунтованість висновків	5
1.8	Наявність та інформативність фактичного матеріалу (статистика, ілюстрації тощо), що представлений в додатках	5
Всього		75
2	Оформлення роботи	
	Оформлення роботи у відповідності до вимог та своєчасність її виконання (правильність оформлення титульної сторінки, змісту, структурних частин роботи; відповідність вимогам параметрів сторінки, шрифту, абзацу, вирівнювання, інтервалу між рядками; правильність оформлення ілюстративного матеріалу, джерел та додатків; наявність у тексті посилань на джерельну базу тощо)	5
Всього		5
3	Захист кваліфікаційної магістерської роботи	
3.1	Презентація: змістовна та естетично приваблива презентація, що лаконічно представляє основні результати роботи	5
3.2	Доповідь: ораторські здібності та вміння доповідати текст спираючись на нотатки, а не читаючи	5
3.3	Відповіді на питання: повнота та логічність відповідей на запитання, демонстрування знань щодо глибини змісту роботи	10
Всього		20
Загальна сума балів		100

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до написання, оформлення і захисту
кваліфікаційних робіт
здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня

Галузь знань: *24 Сфера обслуговування*
Спеціальність: *242 Туризм і рекреація*
Освітньо-професійна програма: *Туризм*

Укладачі:

РОМАНЮК Ірина Анатоліївна

ПАЦЮК Вікторія Сергіївна

ОСТАПЧУК Ірина Олександрівна

КАЗАКОВ Володимир Леонідович

Електронне видання

Криворізький державний педагогічний університет

місто Кривий Ріг, проспект Університетський, 54

kaftourism@kdpu.edu.ua